

Rektor Eva Sundquist-Ström
Lucksta skola
Kullenvägen 17-19
864 92 Matfors
eva.sundqvist-strom@skola.sundsvall.se

2011-05-06

Dnr 43-2010-5018

Beslut för grundskola

efter tillsyn av Lucksta skola
i Sundsvalls kommun

2011-05-06

1 (3)

Dnr 43-2010:5018

Rektor Eva Sundquist-Ström
Lucksta skola
Kullenvägen 17-19
864 92 Matfors

Sundsvalls kommun
skolan@sundsvall.se

Tillsyn i Lucksta skola

Förskoleklass
Grundskola årskurserna 1-5

Helhetsbedömning

Skolinspektionens tillsyn fokuserar på sådana faktorer som har betydelse för en god lärandemiljö och för elevernas möjligheter att uppnå kunskapsmålen. Granskningen avser inte att ge en heltäckande bild av tillståndet i skolan. Istället har en bedömning gjorts av i vilken utsträckning skolan, vid det aktuella granskningstillfället, avviker från de krav och förväntningar som uttrycks i skollag, läroplaner och övriga författningar som rör skolväsendet, inom de granskade områdena. Beskrivningarna och bedömningarna i detta beslut grundas på de dokument som Lucksta skola och Sundsvalls kommun skickat in, de verksamhetsredogörelser de lämnat samt på de iakttagelser och intervjuer som genomförts vid besök i verksamheten.

Skolinspektionens tillsyn av Lucksta skola visar att undervisningen genomförs av engagerade lärare som har en helhetssyn runt eleverna. Trots detta behöver skolans rektor ta ett tydligare ansvar för uppföljning och utvärdering av skolans resultat i alla ämnen. Skolan behöver på ett tydligare sätt klargöra kursplanernas mål för föräldrar och elever. De individuella utvecklingsplanerna med skriftliga omdömen samt skolans plan mot kränkande behandling måste förbättras. Vidare måste rektor se till att de åtgärdsprogram som utarbetas uppfyller förordningens krav.

2011-05-06

2 (3)

Dnr 43-2010:5018

Skolinspektionen har i tillsynen av Lucksta skola identifierat följande brister som ska åtgärdas

- De individuella utvecklingsplanerna med skriftliga omdömen uppfyller inte författningarnas krav (7 kap. 2 § grundskoleförordningen).
- Rektorn tar inte fullt ut sitt ansvar för uppföljning och utvärdering av skolans resultat och arbetet med elever i behov av särskilt stöd. Vidare har rektorn inte tillräckliga kunskaper om lärarnas undervisning (2 kap. 2 § skollagen, 5 kap. grundskoleförordningen, Lpo 94, 1 Den enskilda skolans utveckling, 2.8 Rektors ansvar).
- Rektorn och lärarna klargör inte på ett tydligt sätt kursplanernas mål för föräldrar och elever i alla ämnen (Lpo 94, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Rättigheter och skyldigheter).
- Skolans plan mot kränkande behandling uppfyller inte i alla avseenden författningarnas krav (14 a kap. 8 § skollagen).
- De åtgärdsprogram som utarbetas på skolan uppfyller inte alltid förordningens krav (5 kap. 1 § grundskoleförordningen).

Bedömningarna redovisas i bilaga 2.

Rektor och Sundsvalls kommun har ansvar för att skolans brister åtgärdas. Redovisning ska lämnas till Skolinspektionen senast tre månader från den dag beslutet för Sundsvalls kommun meddelas. Skolinspektionen kommer då att följa upp beslutet. Skolinspektionen förutsätter dock att rektorn och Sundsvalls kommun snarast vidtar åtgärder för att rätta till bristerna. Skolinspektionen kan komma att tidigare än angivet datum begära att få ta del av arbetet med att åtgärda bristerna.

I samband med redovisningen begär Skolinspektionen in en sammanställning av samtliga kunskapsresultat för att kunna bedöma skolans måloppfyllelse.

2011-05-06

3 (3)

Dnr 43-2010:5018

I ärendets slutliga handläggning har deltagit utredaren Sara Lyrenäs och undervisningsråden Eva Edlund och Agnetha Burström.

På Skolinspektionens vägnar

Elisabeth Ahlgren
Enhetschef

Stina Johansson
Utredare/Föredragande

Bilagor:

Bilaga 1	Allmänt om tillsynen och beskrivning av skolan
Bilaga 2	Tillsynsprotokoll och bedömningar för Lucksta skola

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen genomför tillsyn i Sundsvalls kommun under våren 2011. Vid tillsynen besöker Skolinspektionen samtliga skolor i kommunen. Skolinspektionen besökte Lucksta skola den 30 och 31 mars.

Varje skola får efter besöket ett beslut där iakttagelser och bedömningar som rör den granskade skolan redovisas. Skolbeslutet kompletteras med muntlig återrapportering av de ansvariga inspektörerna.

När tillsynen har genomförts i hela kommunen sammanställs iakttagelser och bedömningar som rör huvudmannens ansvar för utbildningsverksamheten i kommunen i ett kommunbeslut. Skolinspektionen kommer att följa upp vilka åtgärder som vidtagits i anledning av påtalade brister.

Tillsynen inriktas mot fyra huvudområden: målpuppfyllelse och resultat, pedagogisk ledning och utveckling av skolan, skolans lärandemiljö samt enskild elevs rätt. Bedömningarna av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplaner och övriga författningar som rör skolväsendet.

Den nya skollagen trädde i kraft den 1 augusti 2010, men 1985 års skollag ska fortsätta att tillämpas fram till den 1 juli 2011. Det innebär att 1985 års skollag är utgångspunkten för Skolinspektionens tillsyn och granskning fram tills dess.

Underlaget för Skolinspektionens bedömning är dels dokument från kommunen och Lucksta skola, dels den information som samlats in under besöket. I Lucksta skola intervjuades rektorn, lärare, annan personal och elever. Även annan information om kommunen och skolan från Skolverkets nationella uppföljningssystem, eller som finns publicerad på annat sätt, har använts.

Rektorn har tagit del av och givits möjlighet att lämna synpunkter på sakuppgifter i rapporten.

Ytterligare information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats ([www.skolinspektionen.se/Tillsyn & granskning](http://www.skolinspektionen.se/Tillsyn_&_granskning)).

Beskrivning av skolan

Tabell 1: Antal elever på Lucksta skola

Lucksta skola	Antal elever
Förskoleklass	19
Grundskola	110

Källa: Skolans rektor

Lucksta skola ligger i byn Lucksta cirka två mil väster om Sundsvall. Flera av skolans elever bor i mindre byar omkring Lucksta och har därför skolskjuts till skolan. Elever och personal är organiserade i två arbetslag, Trähuset och Stenhuset som ligger i två skilda byggnader på skolområdet. Varje arbetslag omfattar verksamhet från förskoleklass till årskurs 5. Eleverna är indelade åldersblandade klasser årskurs F-1, årskurs 2-3 och årskurs 4-5. I varje elevgrupp finns det ungefär 20 elever. I anslutning till Trähusets lokaler finns ett fritidshem.

Tillsynsprotokoll för Lucksta

Rutan under varje bedömningspunkt fylls endast i när Skolinspektionen bedömt att åtgärder behövs. Bedömningar och motiveringar för detta redovisas i det följande.

Måluppfyllelse och resultat

Kunskaper

☐

Pedagogisk ledning och utveckling av skolan

Fokus på skolans uppdrag

☐

Lärarnas bedömning och utvärdering

☒

Rektorns ansvar för uppföljning och
utvärdering

☒

Skolans lärandemiljö

Fokus på lärande

☒

Tillit till elevens förmåga

☐

Trygghet och studiero

☒

Enskild elevs rätt

Bedömning och betyg

☐

Undervisningstid och val

☐

Särskilt stöd

☒

Studie- och yrkesvägledning

☐

Avgifter

☐

Rektorns beslutsfattande

☐

Bedömningar och motiveringar

Huvudområde: Måluppfyllelse och resultat

Bedömningsområde: Kunskaper

Bedömning:

Skolinspektionen har inte kunnat bedöma kunskapsresultaten i sin helhet på grund av att skolan saknar en sammanställning av kunskapsresultaten för samtliga ämnen i de årskurser där det enligt kursplanerna finns mål att uppnå. Se vidare bedömningsområde *Rektorns ansvar för uppföljning och utvärdering*.

Huvudområde: Pedagogisk ledning och utveckling av skolan

Bedömningsområde: Lärarnas bedömning och utvärdering

Bedömning:

Skolinspektionen bedömer att de individuella utvecklingsplanerna med skriftliga omdömen inte uppfyller författningarnas krav.

Författningsstöd:

7 kap. 2 § grundskoleförordningen

Motivering:

Lucksta skola har under det senaste läsåret arbetat fram matriser och pedagogiska planeringar för alla ämnen vilket även medfört förändringar i de individuella utvecklingsplanerna med skriftliga omdömen (IUP). Även om utformningen av IUP har förbättrats kvarstår vissa brister som skolan behöver åtgärda.

Skolinspektionen har tagit del av exempel på IUP med skriftliga omdömen för årskurserna 2 och 5. I exemplen på IUP framgår vad eleven anses vara bra på och vad som kan förbättras. Eleven ges även möjlighet att själv kommentera hur det går i vissa av ämnena. I exemplet för årskurs 5 får eleven själv definiera sina utvecklingsområden, medan läraren har lämnat kommentarer i exemplet för årskurs 2. Vissa kommentarer fokuserar på elevens person och relaterar ej till kursplanernas och läroplanernas mål, såsom " Stökig på engelskan för det mesta. Måste lyssna!" Exemplet på IUP fokuserar mer på hur eleven ska förändra sitt uppförande än vilka insatser som behövs för att eleven ska nå målen och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för läroplanen och kursplanerna.

De skriftliga omdömena varierar i kvalitet mellan de olika ämnena. Ibland är de mycket kortfattade och relaterar inte till målen för ämnet utan kommenterar snarare vilka arbetsmoment eleven utfört. Skriftliga omdömen saknas för de naturorienterande och samhällsorienterande ämnena. Istället skriver lärarna omdömen avseende undervisningen i *tema*. Vidare saknas omdöme i ämnet teknik i både årskurs 2 och 5 trots att eleverna enligt timplanen får undervisning i dessa ämnen.

Skolinspektionens bedömning är att rektorn måste försäkra sig om att de individuella utvecklingsplanerna med skriftliga omdömen uppfyller de krav som förordningen ställer. Den sammanfattande delen av IUP behöver tydliggöras, så att det framgår vilka insatser som behövs för att eleven ska nå målen och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för läroplanen och kursplanernas mål. Lärarna behöver se till att eleverna får omdömen i varje ämne de får undervisning i och omdömena om elevernas kunskapsutveckling behöver i vissa fall tydligare kopplas till målen för ämnet.

För stöd i arbetet se Skolverkets allmänna råd om den individuella utvecklingsplanen med skriftliga omdömen (SKOLFS 2009:16).

Bedömningsområde: Rektorns ansvar för uppföljning och utvärdering

Bedömning:

Skolinspektionen bedömer att rektorn behöver ta ett tydligare ansvar för uppföljning och utvärdering av skolans resultat samt skolans arbete med elever i behov av särskilt stöd. Rektorn behöver också förbättra sin kunskap om lärarnas undervisning.

Författningsstöd:

2 kap. 2 § skollagen, 5 kap. grundskoleförordningen, Lpo 94, 1 Den enskilda skolans utveckling, 2.8 Rektors ansvar

Motivering:

I skolans kvalitetsredovisning presenteras resultaten av de nationella ämnesproven i årkurserna 3 och 5. Vidare redovisas måluppfyllelsen för ämnena svenska och matematik i årskurs 3 samt svenska, engelska och matematik för årskurs 5. Av intervju med rektorn framgår att hon tidigare främst haft kännedom om skolans resultat i de ämnen och årkurser där det genomförs nationella ämnesprov men att hon börjat göra sammanställningar även av måluppfyllelsen i andra ämnen. Skolinspektionen har tagit del av en prognos för hur den förväntade måluppfyllelsen kommer att se ut i slutet av vårterminen 2011 för alla ämnen och årskurser.

Av tillsynen framkommer att skolan följer upp elevens kunskapsutveckling på individnivå bland annat genom olika kartläggningar och tester. Skolan saknar dock rutiner för dokumentation och analys av skolans resultat i samtliga ämnen på gruppnivå och på skolnivå.

Enligt rektorn följer elevhälsoteamet upp, utvärderar, analyserar och åtgärdar elever i behov av stöd varje vecka. Trots detta bedömer skolinspektionen att skolans system för utvärderingar av arbetet med särskilt stöd i syfte att utröna om insatserna ger avsedd effekt, inte bara på individnivå utan på skolövergripande nivå, behöver förbättras. Detta är ett viktigt inslag i skolans kvalitetsarbete.

Skolans rutiner för att följa upp lärarnas undervisnings behov förbättras. Av intervju med rektorn framkommer att hon anser att hon behöver förbättra sin kunskap om lärarnas undervisning för att säkerställa att den fokuserar på de nationella målen. Rektorn planerar att i framtiden göra tätare klassrumsbesök för att få en bättre bild av kvaliteten i undervisningen.

Skolinspektionen bedömer att skolan behöver systematisera sina uppföljningar och utvärderingar så att både väl fungerande insatser synliggörs men också så att behov av förbättringsinsatser tydliggörs. I detta arbete ingår bland annat att analysera och utvärdera skolans organisation samt undervisningens utformning. Rektorns roll är att leda kvalitetsarbetet på skolan, det vill säga följa upp, utvärdera och initiera förändringar inom de områden som har betydelse för måluppfyllelsen. Även lärarna måste ta större del i kvalitetsarbetet.

Huvudområde: Skolans lärandemiljö

Bedömningsområde: Fokus på lärande

Bedömning:

Skolinspektionen bedömer att rektorn och lärarna på ett tydligare sätt behöver klargöra kursplanernas mål för föräldrar och elever.

Författningsstöd:

Lpo 94, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Rättigheter och skyldigheter

Motivering:

Av tillsynen framkommer att det varierar i vilken omfattning elever och föräldrar ges information om kursplanernas mål. Skolan informerar främst om målen för svenska, matematik och engelska. Vid intervju med lärarna framkommer att de anser att informationen om målen till elever och föräldrar kan förbättras.

Undervisningen i de naturorienterande ämnena och de samhällsorienterande ämnena ges huvudsakligen i *teman* tillsammans med övriga ämnen såsom matematik och svenska. Av intervju med elever framkommer att de inte alltid är medvetna om vilka ämnen som de får undervisning i när de har undervisning i *tema* och har således inte kännedom om målen för dessa ämnen. De intervjuade eleverna hade heller inte kännedom om vilka ämnen de ska få undervisning i enligt kursplanerna, särskilt när det gäller de naturorienterande och samhällsorienterande ämnena.

Skolinspektionen bedömer att rektorn och lärarna på ett tydligare sätt behöver klargöra kursplanernas mål i alla ämnen för föräldrar och elever. Detta är även en förutsättning för att eleverna ska kunna vara med och påverka undervisningens innehåll och utformning.

Bedömningsområde: Trygghet och studiero

Bedömning:

Skolinspektionen bedömer att skolans plan mot kränkande behandling inte i alla avseenden uppfyller författningarnas krav.

Författningsstöd:

14 a kap. 8 § skollagen

Motivering:

Lucksta skola har upprättat en likabehandlingsplan utifrån kraven i lagen om förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling av barn och elever. Lagen upphörde att gälla den 1 januari 2009. Därefter gäller i stället 14 a kap. skollagen och den nya diskrimineringslagen. Enligt skollagen ska det upprättas en årlig plan mot kränkande behandling och enligt diskrimineringslagen ska det upprättas en likabehandlingsplan. Dessa planer kan slås samman till en.

I skolans likabehandlingsplan beskrivs ett antal förebyggande och främjande insatser som ska genomföras under det kommande året. De förebyggande åtgärderna är generella och saknar tydlig koppling till en aktuell kartläggning av verksamhetens behov. Vidare saknas en redogörelse för hur de planerade åtgärderna i föregående års likabehandlingsplan har genomförts.

I arbetet med att förebygga kränkande behandling bör skolan regelbundet genomföra en kartläggning av såväl den egna verksamhetens organisation och arbetssätt som av barnens och elevernas trygghet och trivsel samt av deras uppfattning om förekomsten av diskriminering, trakasserier och kränkande behandling. Utifrån en analys av en sådan kartläggning ska skolan formulera mål för arbetet och vilka insatser som ska genomföras under året.

Planen beskriver vilka åtgärder som ska vidtas när kränkande behandling förekommer mellan barn och elever men saknar en beskrivning på åtgärder som ska vidtas i de fall barn eller elever upplever sig trakasserade eller på annat sätt kränkta av personal. Av planen bör tydligt framgå hur en sådan utredning ska ske och vilka åtgärder som ska vidtas.

För stöd i arbetet, se Skolverkets allmänna råd för att främja likabehandling och förebygga diskriminering, trakasserier och kränkande behandling (SKOLFS 2009:38).

Huvudområde: Enskild elevs rätt

Bedömningsområde: Särskilt stöd

Bedömning:

Skolinspektionen bedömer att rektorn måste säkerställa att de åtgärdsprogram som utarbetas på skolan alltid uppfyller förordningens krav.

Författningsstöd:

5 kap. 1 § grundskoleförordningen

Motivering:

Rektorn uppger att de elever vid Lucksta skola som har behov av särskilda stödåtgärder utreds och får tillgång till särskilt stöd. I dessa fall utarbetas också åtgärdsprogram. Rektorn uppger dock att utformandet av åtgärdsprogram är ett utvecklingsområde för skolan. En utbildning för skolans lärare är inplanerad avseende åtgärdsprogram.

De åtgärdsprogram som Skolinspektionen tagit del av varierar i kvalitet. Genomgående saknas information i programmen om hur åtgärder ska följas upp och utvärderas, även om det enligt rektorn görs uppföljningar och utvärderingar av åtgärdsprogrammen. I vissa fall är stödbehoven för allmänt beskrivna, vilket gör insatserna svåra att utvärdera. Ibland är insatserna alltför knapphändigt beskrivna, vilket gör att det inte framgår vilket form stöd skolan ska ge eleven. I något fall läggs de insatser som beskrivs i programmen till stora delar på hemmet och eleven och till mindre delar på skolan.

Skolinspektionen vill påpeka att av ett åtgärdsprogram ska det framgå vilka behoven är, hur de ska tillgodoses samt hur åtgärder ska följas och utvärderas. För att åtgärdsprogrammet ska kunna fylla den funktion som är avsedd och uppfylla förordningens krav är det viktigt att skolan arbetar vidare för en gemensam kunskap om hur mål och åtgärder kan formuleras så att åtgärdsprogrammen blir ett effektivt verktyg i skolans arbete med att hjälpa elever i behov av särskilt stöd. Skolan behöver också beakta ansvarsfördelningen mellan skolan och hemmet. Det är skolan som *ska* tillgodoses elevens behov. Detta utesluter dock inte att någon åtgärd *kan* läggas på vårdnadshavaren och eleven.

För stöd i utformningen av åtgärdsprogram se Skolverkets allmänna råd för arbetet med åtgärdsprogram (SKOLFS 2008:25).